

Handläggare
Stefan Troëng
Telefon: 08-40828938**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-06-07, p. 20

Vägledning för länshållningsvatten

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna vägledningen ”Hantering av länshållningsvatten, med avledning till yt- eller grundvatten”
2. Ge förvaltningschefen i uppdrag att vid behov besluta om justeringar i vägledningen om detta föranleds av ny kunskap eller ändrad lagstiftning

Sammanfattning

Länshållningsvatten är inträngande grundvatten, regnvatten eller processvatten som behöver avledas eller pumpas bort från exempelvis schaktgropar vid byggarbetsplatser. Länshållningsvatten kan uppkomma i samband med marksanering, sprängning, borrhning, schaktning, upplag av bergmassor och annan verksamhet under ett byggskede. Om vattnet innehåller höga halter av kväve, t.ex. om byggföretaget omfattar sprängningar, leds vattnet normalt till avloppsreningsverk. Om vattnet däremot har låga halter kväve leds det till en ytvattenrecipient, via dagvattensystemet eller genom infiltration. Det blir då en tillsynsfråga för nämnden.

Vägledningen för länshållningsvatten är framtagen av miljöförvaltningen i nära samarbete med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA). I vägledningen finns information om verksamhetsutövarens ansvar för hantering av länshållningsvatten, rutiner för anmälan till tillsynsmyndigheten samt riktvärden för olika ämnen vid avledning till olika typer av recipienter, kopplat till verksamhetens omfattning.

En vägledning för hantering av länshållningsvatten som avleds till ytvattenrecipienter har länge efterfrågats från många håll. Tillsynen behöver rutiner och riktvärden att förhålla sig till men även byggherrar, entreprenörer och andra myndigheter har visat stort intresse för vägledningen.

Det ska understrykas att riktvärdena alltid bestäms utifrån det enskilda fallet och att de blir juridiskt bindande för en verksamhet först när miljö- och hälsoskyddsnämnden fattar beslut i det enskilda fallet.

Bakgrund

Som ett led i Stockholms stads arbete med att förbättra vattenkvaliteten i stadens ytvattenförekomster, så att miljökvalitetsnormerna för god kemisk och ekologisk status uppnås i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten, har arbetet med länshållningsvatten i tillsynen intensifierats under senare år. Ett centralt problem har varit vilka riktvärden som bör tillämpas och en vägledning för detta är starkt efterfrågad från tillsynen men också från byggherrarna som efterlyser riktvärden och vägledning. Medvetenheten om problemen med vattenkvalitet i stadens sjöar och vattendrag har ökat och miljöförvaltningen ser en ökad tillströmning av ärenden gällande länshållningsvatten. Behovet av att ta fram en vägledning har därför blivit allt mer aktuell.

Ärendets beredning

Miljöförvaltningen, enheten för miljöanalys, har i nära samarbete med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) tagit fram förslaget till vägledning. Företagsenheten, som ansvarar för tillsynen, har varit med att utforma rutinerna kopplat till själva tillsynen.

Även förvaltningsjuristerna har granskat vägledningen.

Vägledningen presenterades i en första version för miljöförvaltningens ledningsgrupp i november 2021. Därefter har den varit ute på remiss till exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, fastighetskontoret samt SVOA som alla har inkommit med synpunkter. Även Järfälla kommun har lämnat synpunkter.

Remissinstanserna är överlag positiva till vägledningen.

Synpunkterna kan delas in i tre huvudområden. För det första gavs förslag på formuleringar för att göra texten ännu mer förståelig och tydlig. Dessa förslag har arbetats in i texten. För det andra fanns synpunkter på anmälningsförfarandet och hur anmälan rent praktiskt ska göras. Bland annat pekade man på svårigheten att långt i förväg kunna redovisa provresultat på vattnets kvalitet. Detta har korrigerades i enlighet med inkomna synpunkter. För det tredje fanns synpunkter och frågor angående själva riktvärdena. Järfälla kommun underströk att riktvärdena alltid måste anpassas till det enskilda fallet. Detta stämmer väl med hur det är tänkt att vägledningen ska tillämpas. Exploateringskontoret påpekade att referenser för hur riktvärdena tagits fram är viktigt för förståelse av satta nivåer. Förvaltningen instämmer i detta och kommer därför att fortsätta ha en dialog med exploateringskontoret och andra intressenter i samband med tillämpning och eventuella korrigeringar av riktvärdena.

Efter inarbetning av inkomna synpunkter presenteras nu förslaget på vägledning för hantering av länshållningsvatten för nämnden.

Förvaltningens synpunkter

Inte minst tillsynen, men också byggherrar har länge efterfrågat vägledning och riktvärden för hanteringen av länshållningsvatten som avleds till ytvattenrecipienter. Målsättningen har varit att ta fram en vägledning som är allmängiltig samtidigt som den är lättfattlig och användbar. Det är skälet till att tonvikten läggs på riktvärden och på hur lång tid det finns behov av att avleda länshållningsvatten. Det är enklare att uppskatta tidsramen för en verksamhet än mängden vatten som behöver ledas bort.

Vid framtagandet av riktvärdena har SVOA:s riktvärden för avledning av länshållningsvatten till avloppsreningsverk varit en utgångspunkt. I samverkan med SVOA:s limnologer och miljöförvaltningens vattenmiljöenhet har dessa värden justerats och anpassats till vilken känslighet olika vatten i Stockholm har för tillförsel av föroreningar. Riktvärdena har även kompletterats med några ämnen med syfte att miljö kvalitetsnormerna för vatten på sikt ska kunna nås i stadens vattenförekomster.

Riktvärdena som föreslås baseras på aktuell kunskap om recipienternas känslighet och nuvarande krav men kan komma att justeras i samband med ny kunskap och ändrade krav i lagstiftningen.

Riktvärden och anvisningar om kontroll av länshållningsvatten är inte rättsligt bindande men klargör hur miljöförvaltningen bedömer att länshållningsvatten bör hanteras för att minimera påverkan på miljön. Riktvärdena blir juridiskt bindande för en verksamhet först när miljö- och hälsoskyddsnämnden fattar beslut i det enskilda fallet.

Bilagor

Hantering av länshållningsvatten